

Jiří Vlček

profesor klinické farmacie a farmaceutické péče

Farmaceutická fakulta UK

klinický farmaceut FN v Hradci Králové

člen výboru České farmaceutické společnosti ČLS JEP

člen Národního antibiotického programu

**Nesprávné používání antibiotik, význam správné
farmaceutické péče, výsledky výzkumu samoléčení v
ČR a v jiných destinacích**

Nesprávné užití protiinfekčních léčiv

Může snížit účinek

- “ nepravidelnost podávání
- “ nedodržení dávkování
- “ nedodržení doby léčby
- “ kombinace s jinými léky
- “ kombinace s potravou

Může zvýšit rizika

- “ Kombinace s potravou
- “ Nadužívání
- “ Kombinace s jinými léky
- “ Přehlížení nežádoucích účinků
- “ používání pro jiné než předepsané účely

Farmaceutická péče (lékárenská péče/klinicko-farmaceutická péče)

Maximalizuje prospěšnost

- “ Kontrola porozumění jak lék užívat
- “ Správné užití léku
- “ Podpora adherence
- “ Monitoruje dosažení cílů, rizikové faktory
- “ Životní styl, potrava, hydratace
- “ Podpora samoléčbou – je-li vhodná
- “ Lékový audit

Minimalizuje rizika

- “ Správné užití léku
- “ Vliv potravy
- “ Monitorování nežádoucích účinků a jejich rizikových faktorů
- “ Podpora adherence
- “ Životní styl, potrava, hydratace
- “ Podpora samoléčbou – je-li vhodná
- “ Lékový audit

Samoléčeni antibiotiky – riziko nesprávného použití a znehodnocení léčiv

Zahraníčí

Obvyklá nelegální praxe v mnoha zemích

- “ Saudská Arábie 33% užilo ATB bez předpisu
  - “ Arabské Emiráty 44% užilo ATB bez předpisu
  - “ Uzbekistán 44% užilo ATB bez předpisu
  - “ Jemen 50% užilo ATB bez předpisu
  - “ Rusko 85% rodin má doma ATB
-
- “ Lékárenství je závislé jen na prodeji a není součástí zdravotnictví
  - “ Pacienti platí zdravotní péči a nechtějí platit lékařské vyšetření
  - “ Způsob jakým lékaři rozhodují o použití antibiotik

Česko

Máme tradici respektu k ATB ale

- “ Samoléčba 1,7%
  - “ ATB má doma 7,5%
  - “ Mají chuť se samoléčit.... 16,9%
  - “ Mají chuť samoléčit děti.... 2,0%
-
- “ Lékárenství je součástí zdravotnictví ale stává se stále častěji závislé na obchodu
  - “ Pacienti neplatí velkou část zdravotní péče
  - “ Způsob jakým ošetřující lékař rozhoduje o předpisu ATB

Léky s ATB účinkem, které byly uvolněny v EU pro použití bez lékařského předpisu

- “ erythromycin gel 3% (30gram) (Albánie)
- “ fusafungin (ČR)
- “ bacomycin (Norsko)
- “ 24-hour hodinová dávka v život ohrožujících situacích (Rumunsko)
- “ ATB pro lokální účinek (oční a j.topické přípravky) (Srbsko; Slovensko)
- “ chloramphenicol oční kapky pro léčbu konjunktivitidy; azithromycin pro léčbu chlamydií (UK)